

A Tátra csúcsain

Aki az európai országok legmagasabb pontjait kívánja felkeresni, a Magas-Tátrában két legyet üthet egy csapásra. Egyetlen sátorhelyről Szlovákia és Lengyelország legnagyobb csúcsa is megmászható. Szlovákia teteje, a 2655 méter magas *Gerlachfalvi-csúcs* kizárólag vezetővel látogatható, így ha fel akartam menni – a korábbi négyezres mászások ellenére – életem első vezetett túráján kellett részt venni. A hegyi vezető címé, telefonszáma az interneten hozzáférhető, ezért mi is jó előre lebeszéltek a mászás részleteit egy angolul beszélő *guide*-dal. A túrák kiindulópontja az 1670 méteren fekvő Sziléziai ház, ami Tatrászéplakról kényelmes sétával elérhető. Ám a mászás hajnalán semmi kedvünk nem volt ezen a jól ismert úton gyalogni. Gépkocsira vásárolható ugyan belépőjegy, de egy napra csak 13 darabot adnak el, és megérkezésünk előtt már valamennyi elfogyott. Ugyanannyiért visz fel a szálloda taxija is, aki tehát nem fér bele a tizenháromba, gyalogol vagy taxizik. Felmehettünk volna előző este, de bivakolni is tilos. Rend a lelke mindennek!

BÁRTFA FŐTERE

Némi késéssel, hét óra előtt indulunk. Vezetőnk, Tibor már járt nyolcezer felett is, a *Cho Oyu*-n. Nyugodtan rábízhattuk magunkat, mégis sajnáltam, hogy a Tátrában nem lehet olyan szabadon mozogni, mint ahogy azt az Alpokban vagy Erdélyben megszoktuk. A háztól a „beszállásig” rövid séta vezetett, majd beülőt kellett venni és kötéltre fűztek bennünket. Tiboron és rajtam kívül Nándi, Móni és egy pesti mászó alkotta az ötfős csapatot. Ahol a falba épített biztosítások mutatták, egyértelmű volt az útirány, másutt viszont valóságos labirintusban haladtunk. Ha jeleznék az utat, akkor persze

A GERLACHFALVI-CSÚCSON

gond nélkül lehetne mászni, jelzés nélkül azonban egyenesen örültünk, hogy vezetővel vagyunk. Tibor nagyon kellemes útitársnak bizonyult, nem nógattott bennünket, így is utolértük a jóval előttünk indult csapatokat. A hegy fő tömegét alkotó harmadkori gránit jól mászható és az ezer méter szintkülönbség sem nevezhető soknak. Hamar felértünk a csúcsra, ahol valóságos zsigvársár fogadott, még általános iskolás korú gyerekekkel is találkoztunk. Vezetőnk a keresztnél kezert rázott velünk, mi pedig korábbi mászásaihoz, elsősorban a Cho Oyu-hoz gratuláltunk. Tibor csak ennyit mondott: „Még tizenhárom nyolcezeres hátra van!”

A sikeres mászást kultúrprogram

SZEPES VÁRÁNAK ROMJAI

követte, másnap ellátogattunk Bártfára. A Szlovákia északkeleti részén fekvő kisváros – elsősorban a négyszögletes főtér – késő gótikus, kora-reneszánsz épületeivel hamisítatlan középkori hangulatot áraszt. Legszebb műemlé-

A BÉKÁS-TÓ, ÚTBAN A RYSY FELÉ

DOLMEN A RYSY ALATT

kei a Szent Egyed templom és a tér közepén található városháza. Visszaútban megálltunk Szepes várának romjánál, amely egy 600 méternél magasabb gránittetőn emelkedik Szepesvárálja fölé. Az eredetileg román stílusú, majd a későgótika idején átépült vár nem ostrom következtében pusztult el, vesztét 1780-ban egy pálinkafőzést követő tűzvész okozta.

Másnap visszatértünk a hegyekre, ahol még egy „leg” várt ránk: Lengyelország teteje, a Rysy. Utunk lényegesen egyszerűbb volt, mint a nyár korábbi csúcsmászásai. Az 1300 méteren kijelölt parkolótól aszfaltút vezet a Pop-

SZIMBOLIKUS TEMETŐ A TÁTRÁBAN

rádi-tóig, innen pedig szinte lépcsőn lehet feljutni a 2499 m magas csúcra. Nem csoda, hogy az egykori csehszlovák–lengyel határon magasodó Tengerszem-csúcs a múlt rendszer kommunista vezetőinek is hagyományos mászóútja volt. Még szerencse, hogy mozgólépcsőt nem építettek rajta! A túra során is kísértett a múlt. A Chata pod Rysmy menedékház mellett egyik

A RYSY CSÚCSA

kövön vörös csillag, a másikon sarló és kalapács, szintén vörös olajfestékkel megörökítve. Jó lenne, ha azért örökké mégsem lenne itt! Valaki említette, hogy a csúcst 1913-ban még Lenin is megmászta.

Szerencsére a Rysy két nagyobb és egy kisebb csúccsal rendelkezik. Talán a Teremtő előre látta, mennyi túrázó kíván majd ide feljutni. Ha csak egyetlen hegyorombból állna, el sem fértünk volna rajta, a fotóhoz így is sorba kellett állni. Fényképeztem egy apácát is, aki szép világoskék ruhájában mászott a Rysyre. A Gerlachfalvin a gyerekek, itt meg az apáca – azt hiszem ezek után az említett csúcstúrák szerényebb tapasztalattal rendelkező mászóknak is ajánlhatók. Lebecsülni azonban még az egyszerűnek tűnő útvonalakat sem szabad!

A Poprádi-tó közelében szimbolikus temető található. Itt gyűjtötték össze azokat a síremlékeket, melyek azelőtt szerte a Tátrában emlékeztették a túrázókat a hegymászás veszélyeire. A keresztetek nem csak a mászókra hatottak nyomasztóan, hanem a kegyeleti látogatók számára sem mindig voltak elérhető helyen. Itt, a szimbolikus temetőben a hegyek tiszteletére is felhívják a túrázókat figyelmét.

VLKOLINEC HÁZAI

Hazafelé – fő a változatosság – ismét városnéző programot iktattunk be. Először a Rózsahegytől délre fekvő piciny *Vlkolinec* nevű falucskában sétál-

tunk, amely leginkább Hollókőre emlékeztet, majd *Selmechánya* következett. *Selmechánya* arany- és ezüstlelőhelyeinek köszönhetően a középkorban virágzó város volt. Akkoriban a történelmi Magyarország aranybányászat tekintetében Európában az első helyen állt, és ezüstabányászatban is csak Csehország előzött meg bennünket. *Selmechánya* a 18. század végén Magyarország harmadik legnépesebb városa volt. A gazdagság a város építészetére is rányomta bélyegét, román, gót, reneszánsz és barokk épületek egyaránt fellelhetők itt. Talán kevesen tudják, hogy a ballagás is selmechányai közve-

AZ ÚJVÁR SELMECHÁNYÁN

títéssel került Magyarországra. A szokást a Bányászati Akadémia diákjai a 18. században honosították meg, a középiskolákban csak később terjedt el a *Gaudeamus igitur* éneklése.

Öt napot töltöttünk Szlovákiában, megmásztuk két ország legmagasabb csúcst és felkerestük a teljes szlovák világörökséget.

Makleit László